

Utvärdering av ett testprojekt

Tillsynsmetoder – Fortbildning för yrkesverksamma

1. Genomförande av en fortbildningskurs i tillsynsmetoder

Kursen gavs på Mälardalen Högskola vid två tillfällen. Det första tillfället var den 20 – 21 augusti och det andra den 8 – 10 september.

För en beskrivning av kursinnehållet se bilaga 1 som är utskicket som studenterna fick.

2. Uppföljning och utvärdering av testprojektet

Uppföljning av kursen

Målet med kursen var att uppdatera och förstärka kompetensen samt möjliggöra enhetlig handläggning genom att ge kunskap, förståelse och viss färdighet i olika metoder kring tillsynsplanering och inspektion.

30 stycken antogs till kursen och 27 dök upp på det första tillfället. Vid det andra tillfället tillkom en person. En kursutvärdering av de två olika deltillfällena gjordes. För en sammanfattning av alla kommentarerna se Bilaga 2 (tillfälle 1) och 3 (tillfälle 2).

Utifrån kursutvärderingarna kan man dra slutsatsen att målet med kursen har uppfyllts för de allra flesta även om nivån på kursen var för låg ibland. Man har varit nöjd med innehållet och de flesta av föreläsningarna. Inslaget av övningar och diskussioner har också uppskattats. Att jobba koncentrerat i ett par dagar och sedan komma tillbaka är något som också har fungerat bra för deltagarna.

Utvärdering av testprojektet

Målet med testprojektet var att ta reda på om utbildningskonceptet fungerar för målgruppen när det gäller nivå, innehåll, och undervisningsmetoder.

Utbildningskonceptet. Den här typen av utbildning där man jobbar koncentrerat under ett par dagar och sedan kommer tillbaka igen efter ett uppehåll fungerar bra för målgruppen. De flesta av deltagarna på kursen föredrog få välmatade dagar. De har ofta svårt att vara ifrån det ordinarie arbetet en längre tid. Ett längre uppehåll mellan de två olika tillfällena är dock att eftersträva. Kursdeltagarna hade nu för lite tid att kunna genomföra någon större uppgift mellan de två tillfällena. Vi som anordnade kursen hade gärna sett att deltagarna hade kunnat jobba med ett gränsöverskridande projekt under en längre tid. Tidsbristen den här gången gjorde att det endast var två veckor mellan tillfällena.

Nivå. Nivån på den här kursen har varit lagom eller för låg. Dem som hade arbetat kortare tid (6 månader – ett par år) tyckte att kursen höll lagom nivå medan de som arbetat en längre tid (5 år och uppåt) tyckte nivån var för låg. Flera som arbetat kort tid hade heller inte gått miljö- och hälsoskyddsutbildningen i Umeå och upplevde kursens nivå som lagom.

Innehåll. Innehållet i kursen har i stort varit bra även om nivån var för låg enligt vissa. Tillsyns- och föreskriftsrådet hade i sitt uppdrag specificerat väl vad som skulle tas upp på kursen. Flera deltagare efterlyste dock en fördjupning i vissa bitar. Det skulle då ha behövts mera tid antingen i kursdagar eller mellan kurstillfällena. I beteendevetenskapen saknades kopplingen till tillsynsutövning. Samtidigt behöver man grunderna för att kunna göra en tillämpning.

Undervisningsmetoder. På kursen har flera olika undervisningsmetoder tillämpats.

- 1) Föreläsningar. De flesta var nöjda med föreläsarna som föreläsare. Däremot så har det ibland inte riktigt gått fram vilka målgruppen var. Det får jag som kursansvarig ta på mig. Bra med att ge ut OH-bilder. Många ville ha dem utskrivna i förväg men det är en del av vår miljöpolicy att inte skriva ut OH-bilder. Deltagarna fick OH-bilderna via e-post och kan skriva ut dem vid behov.
- 2) Gruppdiskussioner. Gruppdiskussionerna var uppskattade. En del saknade handledning vid diskussionerna.
- 3) Muntliga övningar. Inom kommunikationen ingick flera muntliga övningar. De flesta har tyckt att det var bra och uppskattade övningarna.
- 4) Rollspel. Ett rollspel genomfördes där man diskuterade att hålla en stadsfestival i en mindre kommun. Det var ingen större entusiasm. Flera sa att de saknade kopplingen till tillsyn!
- 5) Hemläxa. För kort om tid. Hemläxan blev ganska enkel, deltagarna skulle ta med sig sin egen tillsynsplan och diskutera denna med de andra.
- 6) Argumentationsövningar. En del tyckte det var väldigt nyttigt. Andra ganska oberörda.

I stort har det varit bra att blanda olika undervisningsmetoder. Deltagarna har varit tvungna att vara aktiva och vakna.

Målgruppen. Målgruppen var yrkesverksamma inom miljöbalkområdet från olika myndighetsnivåer. Personer från olika nivåer gör att det blir svårare. Det krävs av deltagarna att de delar med sig av sina erfarenheter. Vi som anordnade kursen såg många fördelar att blanda nivåer men de flesta kursdeltagarna hade velat diskutera med personer på deras egen nivå. Svårt för deltagarna att se likheter och vad som förenar, det var lättare att se skillnaderna. Ett gränsöverskridande projekt som nämndes tidigare kunde ha varit en brygga mellan de olika nivåerna.

Den här kursen i den här utformningen skulle kunna erbjudas till nya i tillsynsrollen. De som har jobbat i 10 -20 år borde ha andra forum för att utbyta tillsynserfarenheter, t ex diskussionsgrupper, handledargrupper.

Svårigheter, svagheter. Det är svårt (omöjligt?) att göra en kurs och tillfredsställa den stora målgrupp det var på denna kurs. Vi tycker fortfarande att man ska blanda från de olika nivåerna för att stimulera samarbete över gränserna.

Förslag till förbättringar. Ett förslag är att dela upp kursdeltagarna utifrån hur länge de har arbetat. En kurs för de som arbetat 6 månader upp till 5 år skulle kunna vara väldigt lik denna kurs med fokus på tillsynsmetodiken och vilka verktyg man använder sig av. Hitta sin roll och trivas i den. Få en inblick i beteendevetenskap och kommunikation.

För de som arbetat längre så borde fokus ligga på den mjuka delen av tillsynen. Utvecklas i sin inspektörsroll. Här borde handledning och professionella samtal ingå. Föredrag om tillsyn, lagar och annat borde hållas av föredragshållare från statliga verk, myndigheter som befinner sig på en högre nivå än de själva.

Att kunna ha kursdeltagare som har arbetat både kortare tid och längre tid är att föredra. Det skulle kräva en längre ansökningsperiod då deltagarna fick mer detaljerat beskriva sin bakgrund. Detta gör att man kan dela in dem i flera olika smågrupper på kursen och man kan få ingå i grupper med likasinnade, men även i grupper med personer från olika myndighetsnivåer och olika lång bakgrund inom tillsyn. Diskussionsgrupperna borde också handledas mer med en person med erfarenhet från tillsyn eller med en juridisk bakgrund.

Tiden mellan kurstillfällena borde utökas. Det skulle ge deltagarna en chans att kunna arbeta tillsammans i ett projekt som man sedan redovisar på kurstillfälle 2. Projektet bör utformas så att samarbete över de olika tillsynsnivåerna sker.

Kostnader. I stort sett har kursavgiften täckt kostnaderna för kursen. Lokaler, kursmateriel, lunch och kaffe är förutsägbara utgifter. Eftersom vi kom överens med föreläsarna om betalningen innan så har det även där täckt kostnaderna. Det vi däremot hade underskattat var administrationen, den tog mycket mer tid än beräknat.

Hur vill Mälardalens högskola gå vidare?

Vi tycker att den här kursen har visat att det finns ett stort behov av fortutbildning för tillsynspersonal. Tillsyns- och föreskriftsrådet hade lämnat ett bra underlag till den här testkursen och efter genomförandet av kursen så vet vi var vi ska sätta in åtgärder vad gäller nivån, innehållet och arbetssättet. Vi här på Högskolan är intresserade av att utveckla kursen utifrån de erfarenheter vi fick från testkursen och sedan ge den en gång per läsår. Kursen kommer att genomföras som uppdragsutbildning.

ToFR har även framfört önskemål om att vidareutveckla kursen till en högskolepoänggivande kurs, och har lämnat ett förslag på kursupplägg och innehåll. Vi på Mälardalens Hö gskola anser att det finns goda möjligheter att starta en sådan utbildning. Vi har knutit kontakter med Umeå Universitet och hoppas också kunna få till stånd ett samarbete med Göteborgs Universitet. Den tilltänkta kursen skulle motsvara minst 10 poäng. En sådan här kurs är mer resurskrävande än en vanlig grundutbildningskurs och skulle p g a tilldelningssystemet till universitet och högskolor eventuellt vara tvungen att finansieras som en uppdragsutbildning, d v s att deltagarna betalar.

Västerås 2003-10-02

Eva Skytt

Mälardalens Högskola, Institutionen för Samhällsteknik

Box 883, 721 23 Västerås

